

ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาว สุมณฑา พงษ์มาลา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

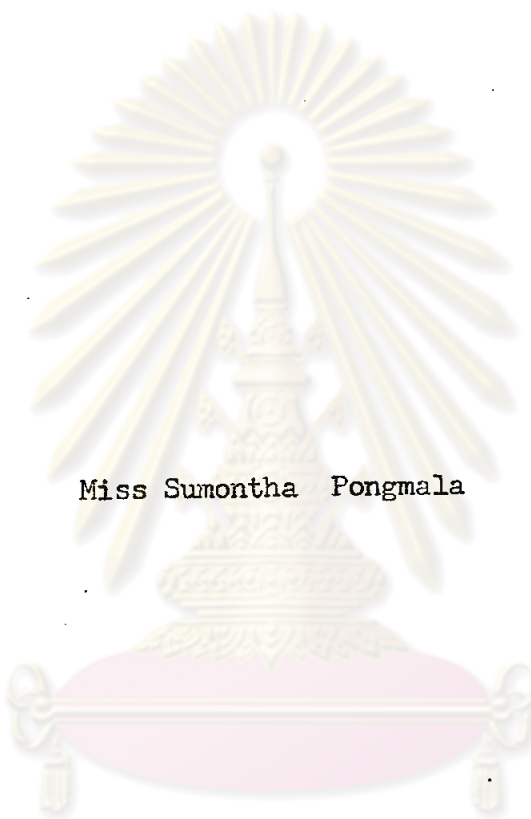
พ.ศ. 2528

ISBN 974 - 564 - 461 - 7

010863

i 1584089x

LEADER BEHAVIOR CHARACTERISTICS OF ADMINISTRATORS
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Miss Sumontha Pongmala

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวสุนันท พงษ์มาลา

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผนังภา คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *ผนังภา คุปรัตน์* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิมฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *คณพงษ์ นพวงษา* ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพวงษา บุญจิตราคุลย์)

..... *อมรชัย ทันทิเมธ* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ทันทิเมธ)

..... *ผนังภา คุปรัตน์* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผนังภา คุปรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Relationship Orientation - Behavior Questionnaire (FIRO - B) ของชุตซ์ (Schutz) การส่งแบบสอบถามใช้วิธีนำส่งและรับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 363 ฉบับ จากจำนวน 422 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.01

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำ ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการแสดงออกซึ่งความรักใคร่ผูกพัน และด้านความต้องการความรักใคร่ผูกพัน อยู่ในระดับสูง
2. พฤติกรรมด้านการแสดงออกในการร่วมประสานสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และด้านความต้องการในการร่วมประสานสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ
3. พฤติกรรมด้านการแสดงออกในการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง และด้านความต้องการในการควบคุมอยู่ในระดับต่ำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Leader Behavior Characteristics of Administrators
in Elementary Schools under the Jurisdiction of
the Bangkok Metropolitan Administration

Name Miss Sumontha Pongmala

Thesis Advisor Assistant Professor Natnipa Cooperat, Ph.D..

Department Educational Administration

Academic Year 1984

ABSTRACT

The Purposes of the Study

To investigate the leader behavior characteristics of administrators in elementary schools under the jurisdiction of the Bangkok metropolitan administration.

Procedures

All administrators in elementary schools under the jurisdiction of the Bangkok metropolitan administration, numbering 422, were used as a population of this study.

The instrument used in the collection of data were questionnaires, each of which consisted of two parts : a check-list for informant's personal data, and a multiple choice question for investigating six types of the leader behavior characteristics, namely ; expressed

inclusion, expressed control, expressed affection, wanted inclusion, wanted control and wanted affection. The Schutz's Fundamental Interpersonal Relationship Orientation Behavior Questionnaire (FIRO - B) was translated in Thai-language and developed to be used for this study. Four hundred and twenty - two questionnaires were distributed by making direct contact. Three hundred and sixty three or 86.01 percent were returned.

The collected data analysed by using percentage, arithmetic mean and standard deviation

Findings

The leader behavior characteristics of the administration in elementary schools under the jurisdiction of the Bangkok metropolitan administration were found in this study as the followings:

- 1) highly expressed affection and wanted affection
- 2) moderality expressed inclusion and low wanted inclusion

and

- 3) moderality expressed control and low wanted control.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ในการแก้ไขปรับปรุงอย่างใกล้ชิดและดีที่สุด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ทันติเมธ ได้ให้คำแนะนำและขอคิดเห็น

ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สมณฑา พงษ์มาลา

22 พฤษภาคม 2528

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	10
2 เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	11
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	11
หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	12
คุณสมบัติของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ.....	21
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเป็นผู้นำ.....	21
ความหมายของผู้นำ.....	23
วิธีการศึกษาผู้นำ.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	ประเภทของผู้นำ.....	34
	คุณสมบัติของผู้นำ.....	39
	ลักษณะของพฤติกรรมผู้นำ.....	45
	พฤติกรรมทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล.....	46
	ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล.....	47
	ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กับลักษณะพฤติกรรมผู้นำ.....	52
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	60
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	60
	กลุ่มประชากร.....	60
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
	สถานการณ์ของยุคอบแบบสอบถาม.....	73
	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	76
	สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	86
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ.....	88
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	88
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	88
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89

สารบัญ (ต่อ)

๘

บทที่	หน้า
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก. หนังสือนำเสนอ.....	108
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม.....	111
ประวัติผู้เขียน.....	116

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มประชากรในแต่ละ เขตจำแนกตามที่ตั้ง.....	61
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เขต.....	69
3	เกณฑ์การแบ่งระดับลักษณะพฤติกรรมผู้นำ.....	71
4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ.....	73
5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	73
6	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิ.....	74
7	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง.....	74
8	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหาร.....	75
9	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำจำแนกตาม เพศ.....	76
10	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำจำแนกตามอายุ.....	77
11	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำจำแนกตามวุฒิ.....	79
12	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำจำแนกตามตำแหน่ง.....	81
13	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำจำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหาร.....	83
14	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	85